

РЕСПУБЛИКА
ТАТАРСТАН
БОЛЬШЕШИНАРСКИЙ
СЕЛЬСКИЙ
ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

422054, Республика Татарстан,
Сабинский район, с. Большой Шинар,
ул. Кооперативная, дом 36
тел. (84362) 41-2-11

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
ОЛЫ ШЫҢАР АВЫЛ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

422054, Татарстан Республикасы,
Саба районы, Олы Шыңар авылы,
Кооператив урамы, 36 йорт
тел. (84362) 41-2-11

e-mail: bshin.sab@tatar.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
08.02.2023

КАРАР
№5-п

Олы Шыңар авыл җирлегенең муниципаль программаларын эшләү, аларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү Тәртибен раслау турында, һәм Олы Шыңар авыл җирлеге муниципаль программаларын тормышка ашыруның нәтижәләлеге бәяләү Тәртибен раслау

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 179 статьясы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 һәм 17 статьялары, «Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Олы Шыңар авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә Олы Шыңар авыл җирлеге бюджеты чыгымнарының нәтижәләлеге һәм социаль-икътисадый үсеш бурычларын хәл итүнең нәтижәләлеге арттыру максатларында, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Шыңар авыл башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ:**

1. Олы Шыңар авыл җирлегенең муниципаль программаларын эшләү, аларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү Тәртибен расларга (1 нче кушымта).
2. Олы Шыңар авыл җирлеге муниципаль программаларын тормышка ашыруның нәтижәләлеге бәяләү Тәртибен расларга (2 нче кушымта).
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә түбәндәге адрес буенча бастырып чыгарырга: <http://pravo.tatarstan.ru> Саба муниципаль районының Олы Шыңар авыл җирлегенең рәсми сайтында <http://saby.tatarstan.ru/shinar> адресы буенча бастырып чыгарырга һәм җирлекнең мәгълүмати стендларында урнаштырырга.
4. Бу карар рәсми басылып чыккан кеннән үз көченә керә.
5. Әлеге карарның үтөлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Авыл җирлеге башлыгы:

А.Г.Гарипов

Татарстан Республикасы Саба муниципаль
районы Олы Шыңар авыл Башкарма
комитетының 2023 елның 8февралендә
кабул ителгән 5-п
номерлы карарына 1 нче кушымта

Олы Шыңар авыл җирлегенең муниципаль программаларын эшләү, аларны
формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү
ТӘРТИБЕ

Өлеге Тәртип Олы Шыңар авыл җирлегенең муниципаль программаларын эшләү,
тормышка ашыру һәм контрольдә тоту кагыйдәләрен (алга таба – муниципаль
берәмлек, Тәртип) билгели.

1. Төп төшенчәләр һәм терминнар

1.1. Бу Тәртиптә түбәндәге төшенчәләр һәм терминнар кулланыла:

- муниципаль берәмлекнең муниципаль программасы (алга таба-муниципаль программа) - тиешле чорга эшчәнлекнең билгеләнгән өлкәләрендә муниципаль сәясәтнең өстенлекләренә һәм максатларына ирешүне тәэмин итә торган бурычлар, үтәү сроклары, башкаручылар һәм ресурслар буенча үзара бәйләнгән планлаштырыла торган чаралар комплексын һәм муниципаль сәясәт инструментларын үз эченә алган стратегик планлаштыру документы;

- муниципаль программа үз эченә тиешле структур элементларны үз эченә алган ярдәмче программаларны ала:

1) төп чаралар,

2) ведомствоның максатчан программалары,

3) муниципаль проектлар,

4) чаралар,

5) муниципаль проектларның аерым чаралары, (шул исәптән халыкның аерым төркемнәренең ихтыяжларын исәпкә алу, кирәк булганда);

- ярдәмче программа - муниципаль программаның состав өлеше ул аерым максатларга ирешүгә һәм муниципаль программа кысаларында аерым бурычларны хәл итүгә юнәлдерелгән чаралар (проектлар) комплексы;

- максатчан күрсәткечләр (индикаторлар) - муниципаль программаны гамәлгә ашыруның барышын, муниципаль программада каралган максатларга ирешү һәм бурычларны хәл итү күрсәткечләре;

- муниципаль программаның нәтижелелеге-муниципаль программаны муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисади үсешен тормышка ашыру нәтижеләренең өлеше.

1.2. Муниципаль программаны эшләү һәм тормышка ашыру җаваплы башкаручы, башкаручылар һәм муниципаль программада катнашучылар тарафыннан башкарыла.

1.3. Муниципаль программаның җаваплы башкаручысы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- муниципаль программаны эшләү;

- муниципаль программа структурасын формалаштыру, муниципаль программада катнашучылар һәм башкаручылар исемлеге;

- муниципаль программаны гамәлгә ашыруны оештыру, шул исәптән гамәлгә ашыру нәтижәләрен мониторинглау;
  - муниципаль программага үзгәрешләр проектларын әзерләү һәм инициатива күрсәтү;
  - муниципаль программада катнашучылардан һәм башкаручылардан кирәкле мәгълүмат һәм белешмәләр сорау;
  - муниципаль программаның нәтижәлелегенә бәя бирү;
  - муниципаль программаны гамәлгә ашыруның барышы турында хисап әзерли.
- 1.4. Муниципаль программаның җаваплы башкаручысы йөкләмәсе буенча муниципаль программаны (подпрограмманың, аерым структур элементларның) эшләүче булып муниципаль программаны башкаручылар һәм (яисә) әлеге өлкәдә эшчәнлекләрен гамәлгә ашыручы муниципаль учреждениеләр чыгыш ясый ала.
- 1.5. Муниципаль программаны башкаручылар – Олы Шыңар авыл башкарма комитеты (алга таба-Башкарма комитет), башка җирле үзидарә органнары, муниципаль программаны, ярдәмче программаны яки ярдәмче программаның аерым структур элементларын эшләү һәм гамәлгә ашыру өчен җаваплы муниципаль учреждениеләр.
- 1.6. Муниципаль программада катнашучылар - Олы Шыңар авыл башкарма комитеты, җирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр, хокуклары муниципаль программаның бер яки берничә структур элементын гамәлгә ашыруда катнашучы, үз компетенциясе кысаларында муниципаль программаның бер яки берничә структур элементын гамәлгә ашыруда катнашучы юридик һәм физик затлар.

2. Гомуми нигезләмәләр

- 2.1. Муниципаль программалар федераль, региональ һәм муниципаль норматив хокукый актлар нигезләмәләреннән, Башкарма комитет карарларыннан, муниципаль берәмлек башлыгының карарларыннан, муниципаль берәмлекнең башка җирле үзидарә органнары карарларыннан чыгып эшләнә. Муниципаль программаларны формалаштырганда милли проектларның, федераль проектларның максатлары һәм бурычлары исәпкә алына, тиешле өлкәләрдә гамәлгә ашырыла торган милли проектларның, региональ проектларның состав өлеше булып тора.
- 2.2. Муниципаль программаларга Олы Шыңар авыл җирлегә (алга таба - муниципаль берәмлек бюджеты, җирлек бюджеты) бюджетыннан тулысынча яки өлешчә финанслана торган программалар керә.
- 2.3. Муниципаль программаны ярдәмче программаларга һәм подпрограммаларның структур элементларына бүлү максатларга һәм хәл ителә торган бурычларның күләменнән һәм катлаулылыгынан, шулай ук аларны тормышка ашыруны рациональ оештыру принцибыннан чыгып башкарыла.
- 2.4. Муниципаль программалар чаралары ведомство максатчан программаларын да кертеп, озак сроклы максатчан программалар чараларын кабатлый алмый. Аерым очракларда муниципаль программалар берничә муниципаль программаны һәм (яки) ведомство максатчан программаларын берләштерү юлы белән формалаштырылырга мөмкин, шулай ук ведомство максатчан программаларыннан яки башка муниципаль программаларның ярдәмче программаларына үзгәртелә.
- 2.5. Муниципаль программаларның максатларын, бурычларын һәм төп чараларын, шулай ук аларның максатчан күрсәткечләрен (индикаторларын) формалаштырганда финанслауның тиешле чыганаclarы, шул исәптән Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары, бюджеттан тыш чыганаclar, шулай

ук муниципаль программа нәтижәләренә ирешүгә йогынты ясый торган башка инструментлар күләмнәре исәпкә алына.

2.6. Муниципаль программалар Башкарма комитет карары белән раслана.

Муниципаль программаның ярдәмче программаларына һәм структур элементларына үзгәрешләр кертү муниципаль программага үзгәрешләр кертү юлы белән башкарыла.

2.7. Муниципаль программаны раслау (муниципаль программага үзгәрешләр кертү) турындагы Башкарма комитет карары Олы Шыңар авыл җирлегенең рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

3. Муниципаль программаларны эшләү өчен нигезләр

3.1. Муниципаль программаларны эшләү өчен нигез булып тора:

а) муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисадый үсешенә өстенлекләре һәм төп юнәлешләре белән билгеләнгән максатлар һәм бурычлар булу;

б) җирлек үсешенә проблемалы мәсьәләләре булу;

в) федераль, региональ һәм (яки) муниципаль дәрәжәдәге хокукый актларда шундый ук программалар эшләү һәм кабул итү турында таләпләр (тәкъдимнәр) булу, шул исәптән, тиешле муниципаль программа булу Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар биру шарты булса.

Программаны эшләү инициаторы Башкарма комитет булмаган очракларда, муниципаль программаны (ярдәмче программа, ярдәмче программаның структур элементы, муниципаль проекты) эшләү (үзгәртү) буенча тәкъдимнәр Башкарма комитетка гамәлдәге документ әйләнеше кагыйдәләре нигезендә җибәрелә.

4. Программалар эшләү

4.1. Муниципаль программалар проектларын эшләү инициаторлары Олы Шыңар авыл башкарма комитеты (алга таба - Башкарма комитет), Олы Шыңар авыл җирлеге башлыгы (алга таба – Башлык) булырга мөмкин.

4.2. Федераль һәм (яки) региональ хокукый актларда муниципаль программаны эшләү турында таләпләр булганда, муниципаль программа проектын эшләү (муниципаль программага үзгәрешләр кертү) турындагы карарны Башлык кабул итә.

4.3. Муниципаль программа үз эченә ала:

- муниципаль программа паспорты;

- ярдәмче программаларның паспортлары;

- муниципаль программаның структур элементлары исемлеге һәм характеристикалары, аларны гамәлгә ашыру срокларын һәм көтелгән нәтижәләренә, шулай ук ярдәмче программаның һәм тулаем муниципаль программаның максатчан күрсәткечләре һәм нәтижәләре белән бәйләнеш турында белешмәләренә күрсәтеп;

- кирәкле муниципаль актларның исемнәрен һәм кабул итү вакытларын күрсәтеп, муниципаль программаның максатына һәм (яисә) көтелгән нәтижәләренә ирешүгә юнәлдерелгән хокукый җайга салуның төп чаралары;

- муниципаль программаның максатчан күрсәткечләренә (индикаторларының) пландагы күрсәткечләре ярдәмче программалар, ярдәмче программаның структур элементлары һәм муниципаль программаны гамәлгә ашыру еллары буенча бүлгәндә;

- муниципаль Программаны финанс белән тәэмин итү турында белешмәләр, ярдәмче программаларның структур элементлары, гамәлгә ашыру еллары һәм муниципаль программаны финанслау чыганақлары буенча;
- муниципаль программаны гамәлгә ашыру буенча чаралар исемлегә;
- муниципаль программаны гамәлгә ашыруның барышы турында хисап;
- өстәмә һәм нигезләү материаллары (муниципаль программаның җаваплы башкаручысы карары буенча).

4.4. Муниципаль программа паспортында түбәндәге бүлекләр булырга тиеш:

- 1) Муниципаль программаның исеме;
- 2) Муниципаль программаның җаваплы башкаручысы;
- 3) Муниципаль программаны башкаручылары;
- 4) Муниципаль программада катнашучылар;
- 5) Муниципаль программаның максатлары;
- 6) Муниципаль программаның бурычлары;
- 7) Муниципаль программаның максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) ;
- 8) Муниципаль программаны гамәлгә ашыру этаплары һәм сроклары;
- 9) Муниципаль программаны тормышка ашыруны финанс белән тәэмин итү;
- 10) Муниципаль программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре;
- 11) Муниципаль программаның ярдәмче программалары исемлегә, шул исәптән төп чаралар, ведомство максатчан программалары һәм муниципаль проектлар;
- 12) Муниципаль программаны гамәлгә ашыру барышында сатып алына торган (булдырыла торган) муниципаль милек исемлегә;
- 13) Муниципаль программаны гамәлгә ашыру процессында күрсәтелә торган (башкарыла торган) муниципаль хезмәтләр һәм эшләр исемлегә.

4.5. Муниципаль программа үзенчәлекләрен исәпкә алып, җаваплы башкаручы карары буенча, муниципаль программа паспортының тиешле бүлекләре таблицادا чагылырга мөмкин.

4.6. Муниципаль программаның ярдәмче программасы паспорты муниципаль программа паспортына охшаш формалаштырыла, шул ук вакытта «Муниципаль программаның ярдәмче программалары исемлегә, шул исәптән төп чаралар, ведомство максатчан программалары һәм муниципаль проектлар» бүлегә «Ярдәмче программаның төп чаралары, шул исәптән ведомство максатчан программалары һәм муниципаль проектлар исемлегә»бүлегә белән алмаштырыла.

4.7. Исем муниципаль программаның максатларына мөмкин кадәр туры килергә тиеш.

4.8. Муниципаль программаның максатлары һәм бурычлары җирлекнең социаль - икътисади үсешенә төп юнәлешләренә туры килергә тиеш.

Муниципаль программа максатларына куела торган таләпләр:

- үзенчәлек (максатлар муниципаль заказчылар, башкаручылар һәм муниципаль программа чараларында катнашучылар компетенцияләренә туры килергә тиеш);
- ирешү (максатларга ирешеп була);
- үлчәнеш (максатларга ирешү нәтижәләрен санлы бәяләү мөмкинлегә булырга тиеш);
- вакыт билгеләмәсе (максатка ирешү вакыты билгеләнергә һәм аңа ирешү этаплары билгеләнергә тиеш).

4.9. Муниципаль программага финанслауның башка чыганақларын, җирлек бюджетыннан тыш, аларны документаль раслаганда гына кертергә мөмкин (федераль һәм региональ дәүләт һәм башка максатчан программалар паспортлары, тиешле бюджетлар турындагы законнар һәм карарлар, имзаланган килешүләр, килешүләр, гарантия хатлары).

4.10. Муниципаль программаға үзгәрешләр кертү вәкиллекле органның муниципаль берәмлек бюджеты турындагы карарға үзгәрешләр кертү турындагы карар проектын әзерләү өчен нигез булып тора.

Муниципаль программа чараларын гамәлгә ашыруға бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру Олы Шыңар авыл җирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турындагы Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырыла.

Агымдагы финанс елында муниципаль берәмлек бюджеты үтәләше барышында муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итү күрсәткечләре муниципаль программа составында расланган күрсәткечләрдән, бюджет турында карарға үзгәрешләр кертмичә, җыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертүне жайга сала торган Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм муниципаль берәмлекнең норматив хокукый актлары нигезендә каралган чикләрдә һәм нигезләрдә аерылып торырга мөмкин.

4.11. Муниципаль программаның максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) аны гамәлгә ашыру этаптарын, бурычларны хәл итү һәм максатларга ирешү этаптарын, шулай ук:

а) муниципаль программаны гамәлгә ашыруға юнәлдерелгән конкрет өлкә үсеше үзгәрешлеген, проблемаларны һәм төп бурычларны чагылдырырга;

б) санлы мәгънәгә ия булу;

в) муниципаль программаны гамәлгә ашыруның төп бурычларын һәм этаптарын хәл итүгә турыдан-туры бәйлә;

г) муниципаль йөкләмәнең төп параметрларын күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләрнең сыйфаты һәм күләме (башкарыла торган эшләр) өлешендә чагылдырырга.

4.12. Муниципаль программаның максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) исемлегенә түбәндәге шартларның берсен канәгатьләндерә торган күрсәткечләр кертелергә тиеш:

а) Россия Федерациясе законнарында, региональ законнарда билгеләнгән, халыкара оешмалар кабул иткән методикалар буенча исәпләнә;

б) дәүләт (федераль, региональ) статистик күзәтү мәгълүматлары нигезендә, шул исәптән җирлек территориясендә билгеләнә яки ведомствоара хезмәттәшлек кысаларында ачык булган яки җаваплы башкаручыга һәм муниципаль программа башкаручыларына үтемле булган мәгълүмат мониторингы нигезендә билгеләнергә мөмкин;

в) Башкарма комитет тарафыннан расланган, муниципаль программаға өстәмә һәм нигезләү материалларында китерелгән методикалар буенча исәп-хисап ясала.

4.13. Максатчан күрсәткечләргә (индикаторларны) исәпләү методикасы күзәтелә торган күренешләргә, объектларны, процессларны яки аларның үзлекләрен (шул исәптән үлчәү берәмлекләренә бердәмлеген һәм исәп-хисапларның вакыт аралыгын) чагылдыручы күрсәткечләргә чагыштырылышын тәмин итәргә тиеш.

4.14. Муниципаль программаның җаваплы башкаручысы муниципаль программа проекты һәм муниципаль программаны башкаручылар тарафыннан раслау өчен муниципаль программаны раслау турында Башкарма комитет карары проекты тәкъдим итә.

5. Муниципаль программаны тормышка ашыру белән идарә итү

5.1. Чираттагы финанс елыннан башлап финанслау каралган муниципаль программалар чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) җирлек бюджеты турында карар проекты керткән көнгә кадәр бер айдан да соңга калмыйча, вәкиллекле органда расланырга тиеш.

5.2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре күләме җирлек бюджетының ведомство структурасы составында чираттагы финанс елына һәм план чорына чыгымнар структурасы составында җирлек бюджеты турындагы вәкилләккә орган карары белән раслана.

5.3. Муниципаль программа нәтижәләренә ирешү максатларында җаваплы башкаручы:

- муниципаль программада катнашучылар һәм башкаручылар эшчәнлеген тормышка ашыру һәм координацияләү белән оператив идарә итүне тәмин итә;
- муниципаль программа чараларын үтәү срокларының үтәлешен һәм сыйфатын ағымдагы контрольдә тотуны гамәлгә ашыра;
- әлеге Тәртипнең 7 бүлегә нигезендә муниципаль программаны тормышка ашыруның барышы турында хисап әзерли һәм бухгалтериягә тапшыра;
- муниципаль программа нәтижәләренә ирешмәү куркынычын бәяли һәм мондый куркынычларны киметү (бетерү) буенча тәкъдимнәр әзерли;
- муниципаль программага үзгәрешләр кертү турында тәкъдимнәр әзерли.

5.4. Муниципаль программада катнашучылар һәм башкаручылар:

- сатып алулар өлкәсендә гамәлдәге законнар нигезендә муниципаль программа чараларын гамәлгә ашыру өчен кирәкле товарлар, эшләр һәм хезмәтләр сатып алуны гамәлгә ашыралар;
- үз компетенциясе чикләрендә муниципаль программаны гамәлгә ашыруның барышы турында хисапны билгеләнгән срокларда әзерлиләр һәм җаваплы башкаручыга тапшыралар;
- җаваплы башкаручыга нәтижәләргә ирешмәү куркынычы һәм муниципаль программага үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәр әзерлиләр һәм җибәрәләр.

5.5. Муниципаль программаның нәтижәләгә бәяләү Олы Шыңар авыл җирлеге муниципаль программаларын тормышка ашыруның нәтижәләгә бәяләү Тәртибе нигезендә җаваплы башкаручы тарафыннан башкарыла.

6. Муниципаль программаларга үзгәрешләр кертү, туктату тәртибе

6.1. Муниципаль программага үзгәрешләр кертелергә мөмкин:

- җирлек бюджеты параметрларын үзгәртү, бюджеттан тыш чыганақлардан көтелә торган керемнәр;
  - ярдәмче программаны (муниципаль программаның структур элементларын) кертү (төшереп калдыру) кирәккә;
  - муниципаль программаны, ярдәмче программаны яки муниципаль программаның аерым структур элементларын гамәлгә ашыру срокларын үзгәртү зарурилыгы.
- Муниципаль программага үзгәрешләр кертү әлеге Тәртипнең 2-4 бүлекләре таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

6.2. Муниципаль программага үзгәрешләр кертү турында Башкарма комитет карарлары проектларын җаваплы башкаручы әзерли.

6.3. Муниципаль программага үзгәрешләр керткәндә түбәндәге параметрларны үзгәртү рәхсәт ителми:

- программаның максатлары һәм бурычлары;
- хисап һәм аннан алдагы чорлардагы программаны финанслау күләмнәре, максатчан күрсәткечләр (индикаторлар) һәм гамәлгә ашыру нәтижәләре;
- чараларны тормышка ашыру өчен инде расланган күләмнәрдән тыш өстәмә бюджет ассигнованиеләре бүлөп бирү таләп ителмәгән очрақлардан тыш, аларны тормышка ашыруга бюджет ассигнованиеләрен (яки бюджеттан тыш чыганақларны) бүлөп бирмичә чаралар кертү.

6.4. Муниципаль программа чараларын гамәлгә ашыруга бүлеп бирелгән бюджет ассигнованиеләрен муниципаль программаның ярдәмче программалары, структур элементлары арасында бүлеп бирү бары тик рәхсәт ителә:

- ағымдагы финанс елына һәм план чорына каралган бюджет ассигнованиеләре күләмнәре чикләрендә;
- әгәр күрсәтелгән бүлеп бирү муниципаль программаның максатчан күрсәткечләренең (индикаторларының) пландагы күрсәткечләре начарлануга, шулай ук төп чараларны, муниципаль проектларны, муниципаль программа чараларын гамәлгә ашыру срокларын сизелерлек арттыруга китермәсә;
- муниципаль программада катнашучылар һәм башкаручылар белән килештереп, аларның компетенциясе чикләрендә, һәм Башкарма комитет тарафыннан.

6.5. Муниципаль программага кертелгән үзгәрешләр муниципаль программаны гамәлгә ашыруның барышы турында хисап эзерләгәндә катнашучылар, башкаручылар һәм муниципаль программаны җаваплы башкаручы тарафыннан исәпкә алына.

6.6. Муниципаль программа түбәндәге очрақларда туктатылырга мөмкин:

- муниципаль программа максатларына ирешү;
- муниципаль программаның максатларына ирешә алмау, шул исәптән форс-мажор шартлары барлыкка килү сәбәплә;
- билгеләнгән максатларга һәм бурычларга туры килә торган яңа муниципаль программаны кабул итү, шул исәптән бер муниципаль программа чараларын икенчесенә яисә муниципаль программаларны берләштерү юлы белән.

7. Программаны тормышка ашырганда контроль һәм хисаплылык

7.1. Олы Шыңар авыл җирлегенең муниципаль программалары үтәлешен Башкарма комитет контрольдә тоталар.

7.2. Муниципаль программаны тормышка ашыру һәм муниципаль программаны тормышка ашыру нәтижәлелегенең сан һәм сыйфат күрсәткечләренә ирешү өчен җаваплы башкаручы җаваплы.

7.3. Муниципаль программаны тормышка ашыру мониторингын тәэмин итү максатыннан муниципаль программаны җаваплы башкаручы хисап кварталыннан соң килүче айның 25 числосыннан да соңга калмыйча Башкарма комитет бухгалтериясенә муниципаль программаны гамәлгә ашыруның барышы турында хисап жиберә, анда түбәндәге мәгълүмат булырга тиеш:

- муниципаль программаны гамәлгә ашыру буенча чаралар исемлеген үтәү турында, чараларның исемлеген, аларны үткөрү срокларын, җаваплы затларны, ирешелгән нәтижәләрен, хисап датасына максатчан күрсәткечләренең (индикаторларның) факттагы күрсәткечләрен, шулай ук хисап чорында билгеләнгән срокларда нәтижәләргә ирешелмәү сәбәпләре булган очракта һәм хисап чорында план үтәлмәү куркынычларын бәяләү нәтижәләрен күрсәтеп;
- муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итүнең факттагы күләме турында, ярдәмче программаларның структур элементлары, муниципаль программаны финанслау нәтижәләре һәм чыганақлары буенча бүленеп;
- муниципаль программа чараларын тормышка ашыруның барышы, муниципаль программа чараларын тормышка ашыруның нәтижәләренең җирлекнең хисап чорында социаль-иқтисадый үсешенә йогынтысын нигезләү турында аналитик язма.

7.4. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның барышы турындагы еллык хисап Башкарма комитет бухгалтериясенә түбәндәге срокларда тапшырыла:

- беренчел-отчет артыннан баручы елның 15 февраленнән дә соңга калмыйча;

- аныкланган - хисап артыннан баручы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча.
7.5. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның барышы турындагы еллык хисапта булырга тиеш:

- а) хисап чорында ирешелгән нәтижеләрнең тасвирламасы;
- б) муниципаль программаның максатчан күрсәткечләренә (индикаторларына) ирешү турында белешмәләр;
- в) муниципаль программаны гамәлгә ашыруның планы (план-графикы) нигезендә билгеләнгән срокларда үтәлгән һәм үтәلمәгән (сәбәпләрен күрсәтеп) контроль вакыйгалар исемлегенә;
- г) билгеләнгән срокларда башкарылган һәм үтәلمәгән (сәбәпләрен күрсәтеп) чаралар исемлегенә;
- д) муниципаль программаны гамәлгә ашыру барышына йогынты ясаган факторларны анализлау, шулай ук муниципаль программа нәтижеләренә ирешелмәү куркынычларын бәяләү;
- е) җирлек бюджетының бюджет ассигнованиеләрен, муниципаль программа чараларын үтәүгә бюджеттан тыш акчаларны куллану турында мәгълүматлар;
- ж) җаваплы башкаручы тарафыннан муниципаль программага кертелгән үзгәрешләр турында мәгълүмат;
- з) муниципаль программаның нәтижелеләгән бәяләү;
- и) муниципаль программаны тормышка ашыруга идарә итү формаларын һәм ысулларын үзгәртү, финанслауны кыскарту (арттыру) һәм (яки) аңа төзәтмәләр кертү, аерым чараларны яки тулаем муниципаль программаны вакытыннан алда туктату турында тәкъдимнәр.

7.5. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның барышы турында хисап биру сроклары җаваплы башкаручыга һәм муниципаль программада катнашучыларга муниципаль программа текстында билгеләнә.

8. Программаларны тормышка ашыру өчен җаваплылык

8.1. Җаваплы башкаручы һәм муниципаль программаларны башкаручылар аларны гамәлдәге законнар нигезендә гамәлгә ашыру өчен җаваплы.

8.2. Муниципаль программаларда катнашучылар-муниципаль программа чараларын тормышка ашыруга каралган акчаларны алучылар, гамәлдәге законнар нигезендә, бюджет акчаларын максатчан кулланмау өчен җаваплы.

Татарстан Республикасы Саба муниципаль
районы Олы Шыңар авыл Башкарма
комитетының 2023 елның 08 февралендә
кабул ителгән 5-п номерлы карарына
2 нче кушымта

Олы Шыңар авыл җирлегенә муниципаль программаларын тормышка ашыруның
нәтижелеләгән бәяләү Тәртибе

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Муниципаль программаның нәтижелеләгән бәяләү аны эшләү этабында, шулай ук хисап чорында муниципаль программаны гамәлгә ашыруның барышы турындагы хисапны карау йомгаклары буенча җаваплы башкаручы тарафыннан үткөрелә.

1.2. Муниципаль программаның нәтижелелеген бәяләү максатларында হিসап чоры итеп финанс елы таныла.

1.3. Муниципаль программаның планлаштырылган нәтижелелеген бәяләү аны гамәлгә ашыруның бөтен чорына гамәлгә ашырыла.

1.4. Социаль һәм икътисадый нәтижелелек критерийлары сыйфатында муниципаль программаның жирлекнең социаль һәм икътисадый үсешенә планлаштырылган өлеше бәяләнә.

1.5. Планлаштырылган нәтижеләргә ирешү дәрәжәсен ачыклау максатыннан, ирешелгән нәтижеләр аларның планлы кыйммәтләре белән абсолют һәм чагыштырма тайпылышлар формалашу белән туры килә.

Тайпылышлар булган очракта (уңай һәм тискәре - 10 проценттан артык) һәр юнәлеш буенча муниципаль программа нәтижеләренә йогынты ясаучы факторларга анализ үткөрелә.

Муниципаль программаны тормышка ашыру нәтижеләренә йогынты ясаучы факторлар эчке (формалаша һәм жирлек дәрәжәсендә муниципаль программада катнашучылар, жирле үзидарә органнары тарафыннан идарә ителә) һәм тышкы факторларга бүленә.

Факторларның һәр төркеме өчен, эчке һәм тышкы, аларның индексациянең гадәти (фаразланган) кыйммәтләрдән тайпылуына йогынтысы бәяләнә.

1.6. Фактор анализы нәтижеләре буенча муниципаль программаны, чараларны, бурычларны, максатчан күрсәткечләрнең (индикаторларның) санлы күрсәткечләрен гамәлгә ашыру планнары (план-графиклары) үзгәрешләре, шулай ук чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) муниципаль программаны финанслау күләмнәренә үзгәрүе нигезләнә.

1.7. Муниципаль программаны жаваплы башкаручы тарафыннан муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижелелеген бәяләү нәтижеләре буенча чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) жирлек бюджеты турында карар проектын керткән көнгә кадәр 15 эш көненнән дә соңга калмыйча Советка финанслауны кыскарту (арттыру) һәм (яки) төзәтмәләр кертү, тулаем муниципаль программаны, ярдәмче программаны яисә аерым структур элементларны вакытыннан алда туктату турында тәкъдим Башкарма комитет бухгалтериясенә жибәрелергә мөмкин муниципаль программа ярдәмче программалары.

Күрсәтелгән тәкъдимне яклар тарафыннан аларны туктату турында килешү (шартнамәләр, килешүләр) булганда жибәргән очракта, чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) муниципаль бюджет турында карар проектын да жирлек бюджетының чыгым йөкләмәләре барлыкка килүгә сәбәп булмаган суд карарлары үтәлмәгән очракта, күрсәтелгән йөкләмәләргә үтәүгә бюджет ассигнованиеләре һичшиксез каралырга тиеш.

2. Муниципаль программаны тормышка ашыруның нәтижелелеген бәяләү критерийлары

2.1. Муниципаль программаның нәтижелелеге критерийлары булып тора:

- муниципаль программаның жирлекнең социаль-икътисади үсеш өстенлекләре системасына туры килүе (К 1);
- муниципаль программада хәл итү шарты программа методын куллану булган бурычлар булу (К 2);
- муниципаль программаны тормышка ашыруның максатчан күрсәткечләрен (индикаторларын) һәм нәтижелелек индикаторларын эшләү дәрәжәсе (К 3);
- муниципаль программаны финанс белән тәэмин итү дәрәжәсе һәм аның структур параметрлары (К 4);

- муниципаль программаның үтөлешен контрольдә тотуны һәм идарә итүне оештыру (К 5).

2.2. Муниципаль программаның нәтижелек критерийларының әһәмияте балларда исәпләнә.

МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАЛАРНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУНЫҢ НӘТИЖӘЛЕЛЕГЕН БӘЯЛӘУ СИСТЕМАСЫ

Критерий	Критерийның исеме	Критерийның эчтәлеге	Баллар
К1	Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше приоритетлары системасына туры килү	1. Проблема муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актлар белән жирлекнең социаль-икътисадый үсешенең хәл ителә торган, шул исәптән программа методлары белән хәл ителә торган һәм гамәлдә булган яки эшләнә торган бер яки берничә федераль, региональ һәм муниципаль программаларның проблемалы өлкәсенә туры килә	10
		2. Проблема муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актлар белән жирлекнең социаль-икътисадый үсешенең өстенлекле бурычларына кертелмәгән, әмма әһәмияте (10 һәм аннан да күбрәк) регион буенча уртача яки уртача күрсәткечләрдән начарлану ягына һәм (яки) уңайсыз динамикага ия булган күрсәткечләр белән характерлана	5
		3. Проблема муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актлар белән жирлекнең социаль-икътисадый үсешенең өстенлекле бурычларына кертелмәгән һәм программа документларының материаллары уңайсыз тенденцияләр турында бер генә нәтижә ясарга мөмкинлек бирми	0
К2	Программаның хәл итү шарты булып программа методын куллану торган бурычларны программага кую	1. Муниципаль программаларны эшләү турында таләпләр (тәкъдимнәр) билгеләнгән Россия Федерациясә бюджет системасының башка дәрәжәдәге бюджетара трансфертын бирү турында федераль һәм (яисә) региональ программаларның шундый ук максатчан юнәлештәге булуы	10

		2.Программа документы критерийга туры килә, әмма чаралар исемлегендә жаваплы башкаручының, башкаручыларның һәм аның карамагындагы учреждениеләрнең административ-хужалык эшчәнлеген характерлаучы күрсәткечләр (шул исәптән Финанслар) шактый күләм (10 һәм аннан күбрәк процент) тәшкил итә. Муниципаль программа чараларының бер өлеше башка муниципаль программалар чараларының кабатлану билгеләре бар	5
		3.Программа документлары критерийга туры килми. Программа документында жирле үзидарә органнары эшчәнлеген финанс белән тәэмин итүгә чыгымнар каралган	0
К3	Муниципаль программаны тормышка ашыруның максатчан күрсәткечләрен (индикаторларын) һәм нәтижелелек индикаторларын эшкәртү дәрәжәсе	1. Программада билгеләнгән таләпләргә туры килә торган муниципаль программаны гамәлгә ашыруның максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) һәм нәтижелелек Индикаторлары булу, программаны гамәлгә ашыру еллары буенча күрсәткечләр динамикасы турында мәгълүмат булу. Статистик күзәтү мәгълүматлары булмаган очракта күрсәткечләрнең кыйммәтләрен исәпләү һәм бәяләү методикасы эшләнде	10
		2. Программада муниципаль программаны тормышка ашыруның максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) һәм нәтижелелек индикаторлары бар. Программада күрсәтелгән күрсәткечләрнең кыйммәтләрен исәпләү һәм бәяләү методикалары юк	5
		3. Муниципаль программаны тормышка ашыруның максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) һәм нәтижелелек индикаторлары юк	0
К4	Муниципаль программаны финанс белән тәэмин итү дәрәжәсе һәм аның структур параметрлары	1. Муниципаль программаны финанслау барлык чыганақлардан (фактта) исәп-хисап өһөмиятеннән 80 проценттан артык тәэмин ителгән	10
		2. Муниципаль программаны барлык чыганақлардан финанслау 50	5

		проценттан алып 80 процентка кадәр тәэмин ителгән	
		3. Муниципаль программаны финанслау барлык чыганақлардан (фактта) исәп-хисап әһәмиятеннән 50 проценттан да кимрәк тәэмин ителгән	0
K5	Муниципаль программаның үтәләшен контрольдә тотуны һәм идарә итүне оештыру	1. Программаны гамәлгә ашыруның барышы турындагы хисаплар билгеләнгән таләпләргә һәм күрсәтмәләргә тулысынча туры килә	10
		2. Программаны гамәлгә ашыруның барышы турындагы хисапта тулы күләмдә мәғлүмәт юк, бу программаны гамәлгә ашыру барышына объектив бәя бирүне кыенлаштыра	5
		3. Программаны тормышка ашыруның барышы турындагы хисап билгеләнгән таләпләргә һәм күрсәтмәләргә туры килми һәм эшкәртеләргә тиеш	0

2.3. Муниципаль программаның (K) нәтижәләлеген бәяләүнең йомгаклау күрсәткече критерийлар буенча алынган бәяләр нигезендә формула буенча исәпләнә: $K = K1 + K2 + K3 + K4 + K5$.

2.4. Муниципаль программаның нәтижәләлеген бәяләүнең йомгаклау күрсәткеченең әһәмияте түбәндәге шкалада бәяләнә:

K интеграль күрсәткечнең гомуми әһәмияте	Программаның сыйфат характеристикасы
45-50 балл	Нәтижәле
35-45 балл	Житәрлек нәтижәле, ләкин яңартуны таләп итә
25-35 балл	Аз нәтижәле, шактый эш башкаруны таләп итә
25 баллдан да азрак	Нәтижәсез, туктатылырга тиеш